

שבוע טוב מאולפנת חורב

הדלקה עושה מצוה? או הנחה עושה מצוה?

הגמרא במסכת שבת, בסוגיא העוסקת בהלכות חנוכה, דנה באחת השאלות המרכזיות בהלכות החנוכה. "הדלקה עושה מצוה?" או "הנחה עושה מצוה?" כלומר, מה העיקר בהדלקת נרות החנוכה – מעשה ההדלקה, או עצם היות הנרות מונחים ומאירים.

לשאלה זו השלכות רבות על דיני הדלקת הנרות בחנוכה. לדוגמא, מה הדין אם הנרות כבו טרם הזמן הראוי להדלקה. לשיטה שהדלקה עושה מצוה אין צורך לשוב ולהדליק את הנרות, מפני שכבר יצא ידי חובת המצווה בהדלקה, וכלשון הגמרא "כבתה אין זקוק לה" (פרוש: כבתה אין צורך להדליקה). אולם לשיטה שהנחה עושה מצוה יש להדליק שוב את הנרות, מפני שקיום המצווה הוא, בהיות הנרות מונחים במקומם ודולקים. כלשון הגמרא "כבתה זקוק לה". להלכה נפסק כי הדלקה עושה מצוה.

אומנם השאלה היא שאלה הלכתית, אולם בעולמה של החסידות נתנו לסוגיא זו משמעות רחבה הרבה יותר, הנוגעת לעולמו הרוחני של כל אחד ואחת.

המושג "הדלקה עושה מצוה" על פי החסידות משמעותו, דבקות והתלהבות בקיום מצוות ובעבודת ה'.

לעומת זה המושג "הנחה עושה מצוה" משמעותו, קיום מצוות גם ללא התלהבות אלא מתוך מחויבות, קביעות בעולם התורה וקיום מצוות בנחת.

וכך כותב ר' לוי יצחק מברדיצ'ב, אחד מגדולי הצדיקים ומראשי תנועת החסידות.

הנה ידוע, שעיקר עבודת האדם בתפלה ובתורה ובמצוות להתלהב נפשו ולבו לה' באהבה ותשוקה נפלאה על ידי התבוננות בגדלות ה' בהעמקת הדעת, אז תתלהב נפשו לה' בעריבות מתיקות ידידות כו'. וכמו שידוע בעניין שמחה של מצוה, שהעיקר לעשות כל מצוה ומצוה באהבה ותשוקה גדולה ובהתלהבות עצומה. וזהו פירוש הברכה ברוך אתה ה' וכו' להדליק נר של חנוכה, שאנו מברכים ומשבחים לה' אשר בחר בנו לעם סגולתו לעשות מצוותיו בהדלקה ובהתלהבות עצומה כשלהבת העולה מאליה. אמנם לפעמים, כאשר נטמס לבו ושכלו של אדם אשר אי אפשר לו לעשות המצווה בהתלהבות ותשוקה, בשביל זה לא ימנע חס ושלוש מלעשות המצווה אלא יעשה המצווה בהנחה, גם בלי התלהבות. ... ובזה מובן הפלוגתא (המחלוקת) שבין שני מאן דאמרי (שבין שתי הדעות) חד אמר הדלקה עושה מצוה וחד אמר הנחה עושה מצוה. ובאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים. מר אמר חדא כו' ולא פליגא. כי מאן דאמר הדלקה עושה מצוה, פירוש שלכתחלה צריך האדם לעשות המצווה בהדלקה ובהתלהבות בתשוקה נפלאה. ומר אמר הנחה עושה מצוה – פירוש, לפעמים כאשר נופל ממדרגתו ואין לו מוחין דגדלות, לא ימנע מלעשות המצווה חס ושלוש, אלא יעשה בהנחה – פירוש, גם בלי התלהבות. (קדושת לוי, פירושי אגדות)

ר' לוי יצחק מברדיצ'ב, מלמד אותנו יסוד גדול בעבודת ה'. באמת אין מחלוקת בגמרא ושתי הדעות נכונות. גם "הדלקה עושה מצוה" וגם "הנחה עושה מצוה". יהודי צריך לקיים מצוות בהתלהבות, כפי שגם נפסק להלכה, "הדלקה עושה מצוה". אולם גם בזמנים שאין התלהבות בעבודת ה', צריך לזכור, שגם "הנחה עושה מצוה", יש ערך עצום לקביעות ומחויבות בעבודת ה', גם כאשר לא מרגישים דבקות ומתיקות בעבודת ה'.

בעזרת ה' נזכה כולנו לקיים את מצוות הדלקת הנרות בחנוכה בשמחה בדבקות ובהתלהבות, ומתוך כך נמשוך את אור החנוכה להאיר ולהדליק את נשמותינו באהבת ה'.

הורים יקרים,

ברצוננו לעדכן אתכם באגרת זו בנעשה באולפנא בשבוע החולף:

לקראת חנוכה שמעו בנות שכבת י"ב את שיחתה של הרבנית אסתי רוזנברג, ראש המדרשה לבנות במגדל עוז.

בנות שכבה ט' יצאו כהרגלן להתנדבות הקבועה שלהן בבית האבות במסגרת הפרויקט ה"בין דורי".

כחלק מתהליך ההכנה לקראת השירות הלאומי, התקיים השבוע באולפנא, ערב לבנות שכבת י"ב והוריהן. הרב עודד פתח את הערב בשיחה על החובה שהיא זכות בעשיית חסד. במהלך הערב שמעו הבנות הסברים על תהליך הבחירה, המיון והשיבוץ מנציגת האגודה להתנדבות וצפו בהצגה של תאטרון "דואט" שעסקה בסוגיות ודילמות העולות במהלך השירות הלאומי.

ערב הדלקת נר ראשון של חנוכה, התקיים באולפנא יום גדוש בפעילויות מיוחדות. בנות שכבות ז'-ח' יצרו גופי אור אומנותיים בהנחייתה של המורה לאומנות אורנה בוטח.

בנות שכבת ט' יצאו להתנדבות בארבעה בתי אבות ברחבי העיר, שם יצרו עם דיירי המקום יצירות לחנוכה ושמחו את רוחם.

בנות שכבת י' ארחו לפעילות מיוחדת נשים עם פיגור ממוסד "בית דוד". האירוח היה מרגש מאוד, במהלכו הדריכו הבנות את הנשים בפעילות יצירה משותפת, ולאחריה העלו הבנות הצגה וחידון שהכינו.

קבוצה מבנות שכבת י"ב נפגשה עם בנות מתיכון גבעת ברנר למפגש הכרות ולימוד משותף. בסופו של היום התכנסו כל בנות האולפנא לשיחות בנושא גבורה.

בנות שכבות ז'-ח' שמעו את שיחתו של מר יניב לחמני שעסק בדמותו של הגיבור האמיתי דרך סרטים.

בנות שכבות ט'-י"ב שמעו את סיפורו האישי של מר אלכס בן זיקרי שהשתתף ונפצע קשה בקרב בסמטת הגבורה בחברון.

לסיום התכנסו כולן לשיחה של הרב עודד שדיבר על "נר איש וביתו" המשמעות המיוחדת ומקומו המרכזי של הבית בחנוכה.

הרב עודד קישר את דבריו לנושא שנבחר ביום יקרות שהוא "הבית" והכריז על הכיתות המנצחות בקישוט הכיתות: י"א, 3א, ט"ו, י"ב,

היום הסתיים בהופעה של מקהלת האולפנא בהנחיית הגב' מיכל פלדמוס והגב' יונת אדמוני, וכמובן שהיציאה הביתה לוותה בסופגניות כמיטב המסורת.

תודה רבה למורה לרכוזות החברתיות מלכה קינסט ואיילת מרציאנו על ארגון הפעילויות השונות במשך היום, לאורנה בוטח על ארגון פעילות היצירה, לנתי פרידמן, האחראית על תחום ההתנדבויות והמחויבות אישית באולפנא על ארגון ההתנדבויות, לענת בזק על ארגון המפגש עם בנות התיכון בגבעת ברנר, למחנכות ולמורות שתרמו להצלחת היום, למדריכות: רומי, דליה, אלישבע ושרה ברכה על העזרה בארגון היום כולו. במהלך היום ארגנו רומי ודליה משחק מגבש בין בנות השכבות שבסיומו זכו המנצחות בסופגניות שוות במיוחד.

אלף טוב לאנשי הצוות: אנצמה סוויסה להולדת הבת, אליזה ברזר לבר המצווה של הבן.

אלף טוב לבנות שחגגו בשבוע האחרון את יום הולדתן:

לירון זכרי, נצה יוחנן, מאירי שוק, תהל לרנר, הודיה אברהמי, נצמה כמאכטי, ליהיא זילברמן, שיראז אקון, אורטל כהן, ספיר בן אבן, חן אברהמי, מור ביאן, שירן מילון

שבת שלום וחנוכה שמח!

הרב עודד

וצוות האולפנא

